

POSTANOWIENIE

18 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 18 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku S. w S.
z udziałem J. Ł., Gminy Siewierz, Z. w S., H. Ł., Skarbu Państwa - Starosty
Będzińskiego, J. M. i M. M.
o rozgraniczenie,
na skutek skargi kasacyjnej J. Ł.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie
z 9 września 2020 r., VI Ca 42/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od J. Ł. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 540 (pięćset czterdzieści) zł z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 września 2020 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił apelację uczestników J. Ł. i H. Ł. od postanowienia Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 11 października 2019 r., dokonującego rozgraniczenia bliżej oznaczonych nieruchomości położonych w S..

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, uczestnik J. Ł. wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jego zdaniem w sprawie wystąpiło zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy w sprawach rozpoznawanych po wejściu w życie ustawy o zmianie

ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych z dnia 10 lipca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1276), tj. po dniu 1 stycznia 2016 r., wypis z rejestru gruntów stwierdzający, że spółka jest właścicielem danej działki ewidencyjnej, można uznać za dowód prawa spółki gruntowej do rozporządzania tą nieruchomością, mimo braku urządzenia dla danej nieruchomości księgi wieczystej?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego

rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Zagadnienie prawne sformułowane przez uczestnika nie czyni zadość wskazanym wymaganiom już z tego względu, że pomija, iż Sąd Okręgowy uzasadnił legitymację wnioskodawczyni nie tylko wypisem z rejestru gruntów z dnia 28 maja 2015 r., ale także – co pomija skarżący – dokumentami zawartymi w aktach na kartach 232-243 (por. s. 10 uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego). W skardze kasacyjnej ocena tych dokumentów nie została zakwestionowana, co oznacza, że ww. zagadnienie prawne nie jest istotne, nawet bowiem jego rozstrzygnięcie po myśli skarżącego nie mogłoby wpłynąć na zakwestionowanie legitymacji wnioskodawczyni.

Skarżący nie ustosunkował się również do wyводу Sądu odwoławczego, zwracającego uwagę – z odwołaniem do orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 1968 r., III CZP 73/68, OSNCP 1969, nr 5, poz. 90; por. też uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1969 r., III CZP 89/69, OSNCP 1970, nr 10, poz. 173 i z dnia 25 października 1995 r., III CZP 149/95, OSNC 1996, nr 2, poz. 26, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2014 r., V CSK 480/13, niepubl.) - że w odniesieniu do czynności prawnych mających za przedmiot działki gruntu stanowiące część gruntów wspólnoty gruntowej legitymacja czynna przysługuje wyłącznie spółce przewidzianej w ustawie z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (obecnie tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 140); z orzecznictwa tego wynika również, że ustalenie, czy nieruchomości stanowi wspólnotę gruntową, należy do wyłącznej właściwości organów administracji wymienionych w tej ustawie i nie podlega sprawdzeniu w postępowaniu sądowym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2015 r., V CSK 151/15, niepubl. i z dnia 23 lutego 2017 r., V CSK 309/16, OSNC-ZD 2017, z. D, poz. 64 i tam przywoływane

orzecznictwo), że w postępowaniu nieprocesowym, którego przedmiotem są grunty objęte wspólnotą (np. o zasiedzenie czy o uwłaszczenie takiego gruntu), zainteresowanymi nie są wspólnicy, lecz spółka (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 października 1995 r., III CZP 149/95, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2015 r., V CSK 151/15), mimo iż spółka taka nie jest podmiotem prawa własności zarządzanych nieruchomości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2014 r., V CSK 480/13), a same wspólnoty gruntowe obejmują nieruchomości poddane niejednolitym uprawnieniom podmiotowym, tj. nadane na własność, w użytkowanie lub w posiadanie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 października 1995 r., III CZP 149/95, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2015 r., V CSK 151/15).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ł.n]